

Τὰ ἐν αὐτῷ περιεχόμενα εἶνε κυρίως ἐκκλησιαστικά πράξεις. Ἀδελφὰ γάμων, διαζύγια, διορισμοὶ ἱερέων, καταγραφαὶ ἐπίπλων καὶ σκευῶν τῆς ἐπισκοπῆς, διαθῆκαι καὶ δωρεαὶ αἰτίᾳ θανάτου, καὶ ἄλλα. Δὲν λείπουσιν ὅμως ἐξ αὐτοῦ καὶ ποικίλα ὡς ἡ βιογραφία ἐπισκόπων τινῶν, οἱ λογαριασμοὶ τῶν καθ' ἕκαστα ἐξόδων τῆς χειροτονίας ἄλλων, καὶ πλεῖστοι σημειώσεις καὶ ἀφηγήσεις ἀφορῶσαι ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα ἢ ἱστορικὰ γεγονότα.

Εὐθύς ἐξ ἀρχῆς εἰς τὸν ἀναγνώστην προβάλλει ἡ ἀταξία τῆς σειρᾶς τῶν χρονολογιῶν τῶν πράξεων. Τὴν ἀκαταστασίαν αὐτὴν φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ ἀποδώσωμεν α') εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ ἐκάστοτε ἐπίσκοποι ἄφινον εἰς τὴν σειρὰν τοῦ κώδικος φύλλα ἄγραφα συμπληρωθέντα ἐκ τῶν ὑστέρων, β') καὶ ἴσως εἰς τὴν ἐναλλαγὴν τῶν φύλλων κατὰ νεωτέραν συρραφὴν τοῦ κώδικος, ἐφ' ὅσον δὲν ἦσαν ἡριθμημένα.

Ἐκ τοῦ κώδικος ἀντέγραψα σελίδας πινὰς καὶ ἄλλας ἐφωτογράφησα. Προσεπάθησα νὰ σταχυολογήσω ὅσον τὸ δυνατόν πιστῶς. Εὐχομαι ἀρμοδιώτερος ἐμοῦ νὰ ἐπιτύγῃ τὴν πλήρη ἐκδοσὶν αὐτοῦ.

Κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν, ὁ κῶδιξ οὗτος ὅστις ἀλλαγῶν μὲν φέρει χρονολογίαν ἀπὸ κτίσεως κόσμου, ἀλλαγῶν δὲ ἀπὸ γεννήσεως Χριστοῦ, ἀρχεται ἀπὸ τοῦ 1582. Ἦτοι ἐκατὸν εἴκοσι ἐννέα ἔτη μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως

§

Εἰς τὴν πρώτην σελίδα τοῦ κώδικος διακρίνεται σύντομον, πρακτικὸν δυσανάγνωστον καὶ ἀχρονολόγητον πραγματευόμενον περὶ ἐξαγορᾶς αἰχμαλώτου. Φέρει ὑπογραφὴν δυσανάγνωστον κατόπιν τοῦ τίτλου «κάγὼ ταπεινὸς ἐπίσκοπος Μέτρων καὶ Ἀθύρων».

§

Εἰς τὴν 2 καὶ 3 σελίδα ὑπάρχει πρακτικὸν καταγραφῆς ἔχον ὡς ἐξῆς, τηρουμένης καὶ τῆς (ἀν)ορθογραφίας :

† Τὰ σκέβη τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐπισκοπῆς μέ-
 τρων καὶ ἀθύρων ἅπερ ἐμαρτηρίθησαν κατέμπρο-
 σθεν τοῦ ἐπισκόπου κυροῦ διονυσίου καὶ τῶν τι-
 μιωτάτων κληρικῶν. καὶ τῶν τιμιωτάτων ἀρχόν-
 των· πρώτων εὐαγγέλιον δημοπότηρον ἀργυρῶν.
 δημοκάριον μετὰ λαβίδως. ἀστερίσκων, θημιατὸν
 ἀργυρῶν· καντήλα ἀργυρῶν. ἕτερον εὐαγγέλιον
 μετὰ καμπουχιά. τραπεζόφορον καμπουχένιον. δη-
 μόθηρον καμπουχένιον· ὁ ἀέρας μετὰ χρηστῆς
 κόμπους· καλήματα τρία χρυσά· κοῦπα ἀργυρῶν
 ὁμόφωρον καμπουχένιον. ὁφελώνιον πολυστάβρον·
 πημάνικα χρυσά· στηλάριον μετὰ τοῦ ποταμοῦ· σινὴ.
 καζάνι· μεσολάγινον· κρεοντήρι. πατερίτζα ἅπερ
 ἀφίερωσεν ὁ αὐτὸς θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος κύρις
 διονύσιος, σεντούκιον ἅπερ ἐβραίσκονται τὰ σκέβη
 τῆς ἐκκλησίας, σεπέτιον, βιβλία τῆς ἐκκλησίας· σε-
 πτέβριος, ὁκτόβριος, νοέβριος, δεκεβριος, γενάρης,
 φεβρουάριος, μάρτις, ἀπρίλιος, μάιος, ἰούνιος,
 ἰούλιος, αὐγουστος. χηρόγραφα. Ἐξαΐμερος, γερ-
 μανός, τριόδιον. παρακλητικὴ. πεντηκοστάριον.
 συναξάριον. ἀπόστολοι δύο. θεολόγως· νόμιμω τῆς
 ἐπισκοπῆς τυπικῶ. στηλεράρια Β. σινὴ ξύλινω ζω-
 γραφιστό. σάνιδια ὠζίτικα Β. καὶ διὰ τὸ βέβαιον
 ἐγράφη· ἐνταῦθα εἰς ἀσφάλεια ἐν ἔτος 757 μηνὶ
 ἰουλλίου 7 τῆς ἀγίας κυριακῆς

† μέγας σκευοφύλαξ Π'' ἀνδρέας

Ὁ ἰκονόμος Π'' Θεόδωρος

Προτονοτάριος.-μανουὴλ

Πέτρος-νηφος ταβουλάριος

Γαβριὴλ ἐκμεκτζήμασης

Γαβριὴλ παζάρμπασης

κ. λ.

§

Εἰς τὴν σελίδα 8 ἡ ἐξῆς πράξις :

«Ἰνδικτιῶνος θ΄

κατὰ τὴν σήμερον ἡμέρα ἥτις ἐστὶ λα΄. τοῦ δεκεμβρίου μηνὸς καὶ ἡμέρα σάββατο ἐλθὼν ὁ παπᾶ κύρ ἀνδρέας τῇ ἐμῇ ταπεινότητι καὶ ἐλάλησε ἡμῖν ἵνα ἀπέλθω σωματικῶς πρὸς τὸν δημήτριον τοῦ μακρῆ νικῶλα τὸν ἦδὲν καὶ ἐξαγόρευσα αὐτὸν ἡ νόμη διακελέβουσι καγῶ ὅς οὐκ ἡπάρχει Πρ΄ ἐν τῇ ἡμῶν πολητία. ὑπηγα ἀτός μου σωματικός εἰς τὴν ἡκίαν αὐτοῦ. ἀπαφήκαν εἰς τὴν ἀγιότατη ἡμῶν ἐπισκοπὴν ἄμπεληον χηληάδες δυο κλήματα ὅπου ἂν βουλή μετὰ γνώμην τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ τῆς γυναίκος αὐτοῦ ἐνόπιον τὸν τιμωτάτον κληρικὸν τὸν ἐκῆσαι εὐρισκομένων παπᾶ κύρ Μιχαλῆλ καὶ οἰκονόμου παπᾶ ἀνδρέου καὶ νομοφύλακος καὶ τοῦ θείου αὐτοῦ Γεωργίου καὶ στεφάνου τοῦ τζουνῆ καὶ ὅς τις εἴη ἐκεῖνος ἡ σκανδαλίσῃ ἡ ξελεῶσας αὐτῷ ἐκ τοῦ ναοῦ αὐτὸν ἔστω ἀφορισμένος καὶ ἀσυγχώρητος καὶ μετὰ θάνατον ἄλλητος καὶ ἡ μερῆς αὐτοῦ μετὰ τοῦ προδότου οἰόνδα.

Μετροῶν καὶ Ἀθύρων Διονύσιος»

§

Εἰς τὴν σελίδα 19 ὑπάρχει σύντομος ἐκθεσις ὑπογεγραμμένη ὑπὸ τοῦ «ταπεινοῦ ἐπισκόπου Μέτρων Γεδεών, ἔχουσα ὡς ἐξῆς :

« † 1692 σεπτεμβρίου 6 ἡμέρα κυριακὴ εἰς τὸ μετόχι τῶν σιναιϊτῶν ἐχεροτονίθηκα ἀρχιερέοντος πρῶεστὸς ὁ ἅγιος ἡρακλείας καὶ ἕτεροι δύο ἀρχιε-

ρεῖς· καὶ ἠϋραμεν χρέος γρόσια 900 ἤγον ἐνακώ-
σια, τὰ ὅποια εἶναι ὅλα χρέος τοῦ προεμοῦ ἐπισκό-
που διονυσίου ἂν ποτε νὰ μας ἀξιωση ὁ Κυριος νὰ
καμωμε τὴ δηόρθωσιν καθὼς ἀγαποῦμεν ἡμεῖς
καὶ ὅλλοι οἱ χριστιανοὶ τῆς ἐπαρχίας.

ταπεινὸς ἐπίσκοπος Μετρων Γεδεων.

καὶ ὁ κάτωθι λογαριασμός

«Τὸ χρέος τὸ ἐδικό μου

ἔδωκα τὸν ἡρακλείας	γρόσια 200
εἰς τὸν διονύσιον διὰ τὴν παρέτισι	γρ. 50
καὶ ἔξωδα τοὺς ψίφους καὶ παχισια	γρ. 50
καὶ διὰ τὴν βοήθεια ὁ Ζαχαρίας	γρ. 50
καὶ διάφωρο τῶν ἄσπρων	γρ. 100
στὰ γράμματα καὶ ὀρισμοὺς	γρ. 50
σοῦμα	γρόσια 500
καὶ τοῦ πρὸ ἐμοῦ ἐπισκόπου	γρόσια 940
Τὸ χρέος ὁμοῦ ὅλο γρόσια	γρόσια 1440»

Εἰς τὴν αὐτὴν σελίδα εὐρίσκεται καὶ ὁ πίναξ
τῶν ἐσόδων τῆς Ἐπισκοπῆς ἔχων ὡς ἑξῆς·

«Τῆς ἐπαρχίας τὸ ἰσωδήματα

† ἀπὸ σιτάρια	γρόσια 14
† καὶ φώλλαις χιλιάδες 4	
† ἀπὸ τὰ ἐμβατικά	γρόσια 83
† καὶ φώλλαις χιλιάδες 4	
† ἀπὸ τοὺς γάμους	γρόσια 51
† πρῶθεςαις πέντε	γρόσια 12
† καὶ φώλλαις χίλιους	

160»

Τῆς φώλλαις τῆς ἐπίρα ἀπὸ τὸν π'' ἰάκωβον
καὶ ἀπὸ τὴν ἀρσοῦ καὶ καλλικράτεια».

§

Εἰς τὴν σελίδα 27 ὑπάρχει πράξις τοῦ ἐπισκόπου
Μακαρίου ἔχουσα ὡς ἑξῆς·

«Τὸ χρέος πὺν ἦβρα ἀπὸ τὸν πρὸ ἐμοῦ κὺρ
Γεδεὼν † τοῦ ἄρχοντος σπαθάρη γρόσια 200 τῶν
μποστανξίδων γρόσια 200 τοῦ διάκου τοῦ νικομη-
δεΐας γρόσια 120 τοῦ χρυστοδούλου γρόσια 83 τοῦ
ζουν ἀχμὲτ ἀγα γρόσια 110 τῆς πατατερασ τζας
γρόσια 60 ἔδωσα τὸν γέροντα μου γρόσια 250 ετερα
ἔξωδα τῆς χειροτονίας μου ἢ σεκερι καὶ τὴν τρα-
πεζῶ ἡσε κουφετα ἡσε καφε πον εμηρασα καὶ ἡσ
αλα κατη φακτουφεκ γρόσια 100 τῆς φαμελῆα
γρόσια 30 εἰς τὸν ὀρισμὸν γρόσια 4 πον ἐπίραμε
το ἴσο του ὀριζμου του μπολίου ἀπο το ἴπι—
ἔδωσα εἰς τὴν βοήθια μου γρόσια 42½ εἰς τας
Μέτρας γρόσια 30 το γερο δανηλ διὰ τὴν ἐκκλη-
σία πον ἦγε δουλεμένο γρόσια 200 ἔδωσα καὶ ὅτι
ἔλαβα ὀπίσω διὰ τὸν ἅγιον δημητριον ἔδωσα γρό-
σια 30 καὶ τῆς ἔλαβα καὶ τίς δῖω ἐκκλησίαις εἰς τὴν
ἔξουσίαν μου.

† ὀλω τό χρεος πον ἦβρα ἀπὸ τὸν προεμου Γε-
δεων γροσια χηλεια διακοσια. Πανε καὶ ἔδικα μου
γροσια 500 καὶ ὁ Θεος ναν τα κυβερνίσι. † Μετρῶν
Μακάριος ἐκ πολεως Χαϊδῆκου 1695 Μαΐω 26
ἡμέρα κηριακη ἐχειροτονίθηκα ἐκ χειρος τοῦ ἁγίου
ἡρακλείας κυρ νεοφύτου καὶ ἡ πατρίς αὐτοῦ Χίου
καὶ ἔστω εἰς ἐνθῆμῃσιν».

§

Εἰς τὴν σελ. 30 ἀπαντῶ τὴν κάτωθι σημείωσιν.

«,αχ'ἰς (1697) φευρουαρίου πρώτη, τῇ ἀγία καὶ μεγάλη τεσσαρακοστὴ τὴν ἡμέρα τῶν ἀγίων θεοδώρων ἔγινεν ἡ χειροτονία ἀπὸ τὸν γέροντά μας τὸν ἅγιον ἡρακλείας κύριον νεόφυτον·

† καὶ ἦλθαμεν εἰς ταῖς Μέτραις φευρουαρίου ὁκτῶ καὶ ἠῦραμεν τὴν ἐπισκοπὴν βουλευσμένην ὥσάν δὲν ἤθελεν· ὁμως μὲ τὴν θεϊάν πρόνοιαν καὶ δεύτερον μὲ τὴν βοήθειαν τῆς παναγίας ἐκαλοῦνησαμεν τὴν ὅσον ἦτο τὸ δυνατόν μας.

ὁ Μέτρων καὶ Ἀθύρα Νεῖλος

τόσον ἄφησαν καὶ ἐχάλασαν ὥστε ὁ κύρ Γεδεὼν καὶ ὁ κύρ μακάριος ἐκάθησαν ὅξω εἰς τὸ μαχαλὰ καὶ ἄφησαν τὴν ἐπισκοπὴν καὶ ἔμπεναν οἱ σκύλοι ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος καὶ εὐγεναν εἰς τὸ ἄλλω· μὲ ὅλον τοῦτο δόξα τῷ ἀγίῳ θεῷ ἡμῶν ὅπου μᾶς ἔδωσεν νόησιν καλήν».

§

Δὲν θὰ σᾶς κουράσω περισσότερον. Θὰ σᾶς ἐπιδείξω μερικὰ φωτότυπα ἐκ τῶν σελίδων τοῦ κώδικος καὶ θὰ καταπαύσω ἐκφράζων τὸν θαυμασμόν μου πρὸς τὴν ζωτικότητα τοῦ ἔθνους τοῦ κατορθώσαντος νὰ διατηρήσῃ εἰς τοὺς μακροὺς καὶ σκοτεινοὺς χρόνους πολιτικῆς καὶ πνευματικῆς δουλείας τὴν προγονικὴν κληρονομίαν καὶ τὴν πίστιν πρὸς ἀπελευθέρωσιν καὶ ἀναγέννησιν αὐτοῦ.

ΣΗΜ.—'Ανεγνώσθη ἐν τῇ ΡΜΒ' συνεδριάσει τῆς 26 μαρτίου 1933. Οἱ σχετικοὶ πίνακες ἐν τέλει τοῦ τόμου.

[illegible]

